

Laboratorní práce

Stanovení množství vitamínu C v celaskonu

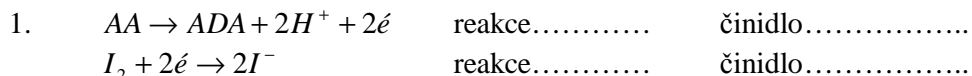
I. PRINCIP

Vitamín C je tvořen kyselinou askorbovou, kterou označíme AA (acidum ascorbicum). Principem stanovení je reakce kyseliny askorbové s roztokem jodu, který je v nadbytku.

Přebytek jodu je pak titrován roztokem thiosíranu sodného.

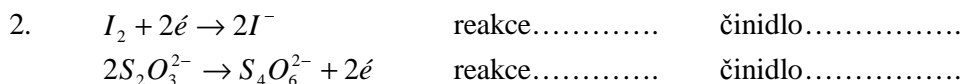
Jde o redoxní děj, který je realizován ve dvou etapách.

V první etapě reaguje tedy kyselina askorbová s roztokem jodu za vzniku kyseliny dehydrogenaskorbové (ADA) podle následujících elektronových rovnic:

ROVNICE:

Ve druhé etapě reaguje přebytečný roztok jodu s thiosíranem sodným podle následujících elektronových rovnic:

ROVNICE:

Úkol č. 1:

a) Doplňte o jaké redoxní reakce se jedná a jde-li v reakci o redukční, oxidační činitlo.

b) Napište redoxní rovnice obou etap reakce.

II. PŘÍPRAVA ROZTOKŮ

a) Roztok vitamínu C.

tabletku celaskonu (obyčejný) rozdrtíme v třecí misce a nasypeme do kádinky s 50 ml destilované vody. Dobře promícháme a obsah vlijeme do odměrné baňky 100 ml. Kádinku opláchneme malým objemem destilované vody a vlijeme opět do odměrné baňky, abychom co nejvíce zamezili ztrátám vitamínu C. Obsah odměrné baňky dobře promícháme.

b) *Roztok jodu.*

pro reakci použijeme předem připravený roztok jodu v jodidu draselném. Výsledný roztok jodu má koncentraci $c=0,01 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$.

c) *Roztok thiosíranu sodného.*

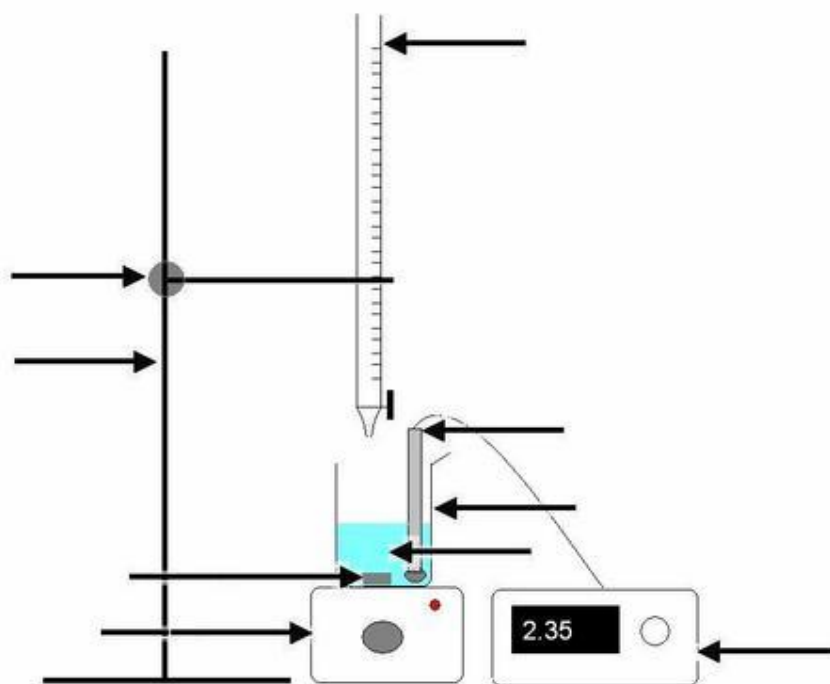
Použijeme předem připravený roztok o koncentraci $c = 0,02 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$.

Úkol č. 2:

Napište rovnici reakce thiosíranu sodného ve vodě a vysvětlete jeho rozpustnost.

III. TITRACE

Postupujeme podle následujícího schématu:

Do kádinky odměřte přesně 10 ml roztoku vitamínu C. Přidejte přesně 20 ml roztoku jodu. Po řádném promíchání směs titrujte roztokem thiosíranu sodného až do úplného odbarvení směsi

Celé měření realizujeme celkem 3x a výsledky objemu thiosulfátu sodného zapíšeme.

$V_1=$

$V_2=$

$V_3=$

V_i (průměr)= *-tuto hodnotu použijeme pro výpočet*

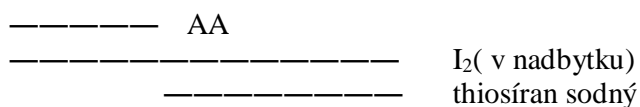
Úkol č. 3:

a) Doplňte schéma titrace. Které pomůcky nejsou pro tento typ titrace potřebné? Vysvětlete.

b) Dle vlastního pozorování popište změny směsi po zamíchání a na konci titrace

IV. VÝPOČET

Schéma nepřímé titrace:

Podle chemických rovnic platí:

$$1. n_{AA} = n_{I_2}$$

$$2. n_{I_2} = \frac{n_t}{2} \quad \text{kde } n_t \text{ je látkové množství thiosulfátu sodného}$$

Platí tedy:

$$n_{I_2} \text{ (celkové)} = n_{I_2} \text{ (reagující s AA)} + n_{I_2} \text{ (reagující s thiosíranem)}$$

$$n_{I_2} \text{ (celkové)} = n_{AA} + \frac{n_t}{2}$$

$$n_{AA} = n_{I_2} - \frac{n_t}{2}$$

$$n_{AA} = c_{I_2} \cdot V_{I_2} \cdot 10^{-3} - \frac{c_t \cdot V_t \cdot 10^{-3}}{2} = 0,01 \cdot 20 \cdot 10^{-3} - \frac{0,02 \cdot V_t \cdot 10^{-3}}{2}$$

$$n_{AA} = \quad \text{mol}$$

n_{AA} je látkové množství ve zkoumaném objemu, tedy v 10 ml.

Pro objem 100 ml, který odpovídá objemu odměrné baňky hodnotu vynásobíme tuto hodnotu deseti.

Pro hmotnost kyseliny askorbové platí:

$$M(\text{AA}) = 176 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$$

$$m = n \cdot M = n \cdot 176$$

$$m =$$

Úkol č. 4:

Porovnejte vypočítanou hodnotu s hodnotou uváděnou u celaskonu. Vysvětlete rozdíl.